O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETINING
KATTAQO’RG’ON FILIALI

Ro‘yxatga olindi:
№_____
2023 yil “__”_____

“TASDIQLAYMAN”
SamDUKF direktori:
_____ Sh.R.Urakov
2023 yil “__”_____

[redacted]: BOLALARNI IJTIMOIY MOSLASHUVI
FAN DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000 - Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60110200 - Maktabgacha ta’lim

Kattaqo’g’on - 2023

Fan/modul kodi BIM107	O'quv yili 2023-2024	Semestr 1	ECTS – Kreditlar 6	
Fan/modul turi		Ta'lim tili O'zbek	Haftadagi dars soatlari 6	
1.	Fan nomi BOLALARNI IJTIMOIY MOSLASHUVI	Auditoriya mashg'ulotlari (soat) 74	Mustaqil ta'lim (soat) 106	Umumiy yuklama (soat) 180

2. **I. Fanning mazmuni**

O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni.

1. O'quv fani o'qitilishi bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar.

"Bolalarning ijtimoiy moslashuvi" fani bolani ijtimoiylashtirishning asosiy omillari va qonuniyatlari xakida yaxlit tasavvurlarni shakllantirish. Ijtimoiypedagogik faoliyatning o'ziga xosliklari va uning gumanistik yo'nalganligini yoritib berish. Turli toifadagi bolalar bilan pedagogik faoliyat olib borishning asosiy metod va shakllarini o'rganish tamoyillari, unga qo'yilgan talablar, usullari, shakllari, nutqni rivojlantirish muammolari, barkamol avlod tarbiyasida nutqni to'g'ri shakllantirih yo'llari va ish samaradorligi. Ta'lim-tarbiya jarayonini ilmiy asosda tashkil etish, va uning tamoyillari, qonuniyatlari. Maktabgacha yoshda bo'lgan bolalarni ijtimoiy faoliyatgao'rgatish ishiga tayyorlashdan iboratdir.

Fan bo'yicha talabalarni bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi. Talaba:

- Fanni o'rganish jarayonida talabalar bolalarniijtimoiy moslashuvimetodikasining nazariy asoslarini; maktabgacha yoshdagi bolalarni maktabgacha ta'lim tashkilotlariga moslashuvining metodik imkoniyatlarini***bilishi kerak;***

- bolalarnikichik yoshdan va maktab yoshidan boshlabijtimoiy moslashuvining o'ziga xos xususiyatlarini, bolalarniijtimoiy moslashuvi orqaliy, munosabatga kirishish, muomalamadaniyatiga o'rgatish, ularni amaliyotda qo'llash metodikasini o'zlashtirish ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak***;

- maktabgacha yoshdagi bolalar faoliyatiga nisbatan qiziqish uyg'ota olish, ularning diqqatini jalb qilib, faolligini o'stirish, bolalarning xulqini, xatti-harakatini haqqoniy baholay olish; ***malakalariga ega bo'lishi kerak.***

O'quv fanining maqsadi va vazifasi.

•Gumanitar bilishning soxasi sifatida ijtimoiy - pedagogika, uning ob'ekti, tadkikot predmeti va asosiy kategoriyalari xakida nazariy bilimlar berish;

•Bolani ijtimoiylashtirishning asosiy omillari va konuniyatlari xakida yaxlit tasavvurlarni shakllantirish. Ijtimoiy - pedagogik faoliyatning uziga

xosliklari va uning gumanistik yunalganligini yoritib berish. Turli toifadagi bolalar bilan ijtimoiy - pedagogik faoliyat olib borishning asosiy metod va shakllarini urganish;

•Talabalarda ijtimoiy – pedagogik tadkikot kunikma va malakalarini shakllantirish.

Bakalavr:

- pedagogikaning tarmoqlari;
- ijtimoiy pedagogika umumiy pedagogikaning tarkibiy qismi ekanligi;
- ijtimoiy pedagogikaning jamiyat hayotidagi ahamiyati;
- ijtimoiy pedagogikaning ta'lim va tarbiya jarayonidagi ahamiyati to'g'risida ***bilimga***;
- ijtimoiy pedagogikaning tibbiy-psixologik asoslari;
- ijtimoiy pedagogikaning madaniy-tarixiy, etnografik va falsafiy negizlari;
- sotsial ishlar metodlari;
- sotsial ishlar texnologiyasi;
- pedagogik sotsiologiya asoslari;
- pedagogik kollektivda muhit, pedagogning sotsial portreti;
- voyaga yetmagan huquqbuzarlar ham tarbiyasi og'ir bolalar bilan ishlash metodikasi;
- yoshlarning kasb tanlashga yo'llashni ***ko'nikma***;
- mahallada va kollektivda sotsial ishlarni rejalashtirish;
- pedagogik sotsiologiya metodlaridan unumli foydalanish;
- qariyalarga, tarbiyachi og'ir va huquqbuzar bolalarga xizmat ko'rsatish; yoshlarni kasb tanlashga yo'llash *malakasiga ega bo'lishi kerak*

	Fanning maqsadi (FM)
FM1	Maktabgacha talimni boshqarishning ilmiy asoslari, boshqarish tamoyillari, talablari,boshqaruv usullari, shakllari, boshqaruvning samarali yollari haqida bilim berish.
FM2	- talabalarning maktabgacha talimda menejment faoliyati turi va boshqaruv tizimi haqidagi bilimlarini boyitish;
FM3	maktabgacha taim muassasalarini boshqarish mazmuni haqida malumot berish;

	Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar
1.	Talabalarda menejment va boshqaruv usullari ko'nikma va malakalarini shakllantirish

2.	Talabalarning ta'lim tarbiya jarayonidagi bilimlarini rivojlantirish, ko'nikma va malakalarga ega bo'lishlari lozim

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Talabalarga jamiyat taraqqiyotidagi boshqaruv jarayonining ahamiyatini bilishi.
TN2	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida kadrlar menejmentini amalga oshirish

№	Ma'ruzalar mavzulari	Dars soatlari hajmi
	I semestr	
1	**Tarbiya –ijtimoiy hodisa** "Tamoyil" va "qoida"tushunchalari. Insonparvarlik tamoyili. Tabiatga moslik tamoyili. Madaniy muvofiqlik tamoyili.Insonparvarlik tamoyili.	2
2	**Ijtimoiy pedagogik tamoyillar va kategoriyalar** Ijtimoiy-pedagogik kategoriyalar.Pedagogika va ijtimoiy pedagogika kategoriyalari: shaxs, rivojlanish, faoliyat, ijtimoiylashuv, jamiyat. Ijtimoiy pedagogik faoliyat. Ijtimoiy ta'lim- tarbiya va ijtimoiy tarbiya .	2
3	**Maktabgacha yoshdagi bolaning rivojlanishiga ta'sir ko'rsatuvchi omillari** Ta'lim, tarbiya, rivojlan-tirish vazifalarini hal etishga kompleks ijtimoiy pedagogik yondashuv.	2
4	**MTT bolalarning moslashuv ko'nikmalarini shakillantirish tehnologiyalari** Bolalar bog'chasida psixologik-ijtimoiy va reabilitatsion yordamning ijtimoiy pedagogik xizmati	2
5	**Maktabgacha ta'lim muassasalarida ijtimoiy-pedagogik faoliyat yo'nalishlari.** Zamonaviy bosqichda bolalarda nutqni rivojlantirishning vazifalari va uning eng muxim muammolari	2
6	**Bola rivojlanishida muhitning ta'siri** Mego faktorlar va ularning bola ijtimoiylashuviga ta'siri. Mezo faktorlarning bola ijtimoiylashuviga ta'siri. Mikro faktorlar – bola ijtimoiylashuvining muhim faktori sifatida.	2
7	**Pedagogning oila bilan olib boradigan ijtimoiy faoliyati** Pedagogika va ijtimoiy pedagogika kategoriyalari: shaxs, rivojlanish, faoliyat, ijtimoiylashuv, jamiyat.	2
8	**O'zbekistonda ijtimoiy-pedagogikaning faoliyat soxalari**	2

	O'zbekiston Respublikasida maktabgacha yoshdagi bolalarda nutqni rivojlantirishni tadqiq qilishning asosiy yo'nalishlari	
9	**Tez ijtimoiy moslashuvga qodir shaxsning sifatlari, o'rnashishi va xulqi** Ijtimoiy pedagogikaning MTMda tarbiyaning barcha sohalaridagi ishtiroki. Ta'lim, tarbiya, rivojlan-tirish vazifalarini hal etishga kompleks ijtimoiy pedagogik yondashuv.	2
10	**Maktabgacha yoshdagi bolalar ijtimoiylashuvining xususiyatlari** Psixologiya sohasi – bolalar va tarbiyachilar, o'rtasidagi guruhidagi va shaxslararo munosabatlarni boshqarish, bolalarning individual xususiyatlarini hisobga olish: iroda, motivatsiya, mustaqillik, kommunikabellik va sh.k. rivojlantirish	2
11	**Ijtimoliy-pedagogika fan va kasb sifatida** Ijtimoiylashtirish jarayoni va tarbiyalanuvchi tomonidan jamiyatda mavjud bo'lgan me'yorlar,qadriyatlar, xulq-atvor shakllarining o'zlashtirilishi	2
12	**O`zbekistonda oila, maxalla va ishlabchikish (O`quv, ijodiy) jamoalarning ijtimoiy-pedagogik vazifalari** O'zbekistonda ijtimoiy-pedagogikaning faoliyat soxalari. Davlat, jamoat va ta'lim-tarbiya muassasalari faoliyati ijtimoiy steriotiplari	2
13	**Ijtimoiy pedagogni kasbiy tayyorlash turkumiga kiradigan fanlar.** Ilmiy tadqiqot metodlari: empirik va nazariy. Ijtimoiy pedagogikada ilmiy tadqiqotning vazifalari	2
14	**Oliy o`quv yurtida ijtimoiy pedagogni pedagogik tayyorlashning ijtimoiy-pedagogik yunalganligi.** Pedagogika va ijtimoiy pedagogika kategoriyalari: shaxs, rivojlanish, faoliyat, ijtimoiylashuv, jamiyat	2
15	**Tarbiya va ijtimoiy tarbiya** Ijtimoiy pedagogning boshqa mutaxasislar bilan xamkorligi nimalarda ko'rinadi	2
		30

Amaliy mashg'ulotlari

№	Amaliy mashg'ulotlari mavzulari	Dars soatlari hajmi
1	O'zbekistonda ijtimoiy-pedagogikaning faoliyat soxalari	2
2	Tez ijtimoiy moslashuvga qodir shaxsning sifatlari, o'rnashishi va xulqi	2

3	Maktabgacha yoshdagi bolalar ijtimoiylashuvining xususiyatlari	2
4	Ijtimoliy-pedagogika fan va kasb sifatida	2
5	Uzbekistonda oila, maxalla va ishlabchikish (ukuv, ijodiy) jamoalarning ijtimoiy-pedagogik vazifalari	2
6	Ijtimoiy pedagogni kasbiy tayyorlash turkumiga kiradigan fanlar.	2
7	Oliy ukuv yurtida ijtimoiy pedagogni pedagogik tayyorlashning ijtimoiy-pedagogik yunalganligi.	2
	Jami:	**14**
	Seminar mashg'ulotlari	
1	Tarbiya –ijtimoiy hodisa	2
2	Ijtimoiy pedagogik tamoyillar va kategoriyalar	2
3	Maktabgacha yoshdagi bolaning rivojlanishiga ta'sir ko'rsatuvchi omillari	2
4	MTT bolalarning moslashuv ko'nikmalarini shakillantirish tehnologiyalari	2
5	Maktabgacha ta'lim muassasalarida ijtimoiy-pedagogik faoliyat yo'nalishlari.	2
6	Bola rivojlanishida muhitning ta'siri	2
7	Pedagogning oila bilan olib boradigan ijtimoiy faoliyati	2
8	O'zbekistonda ijtimoiy-pedagogikaning faoliyat soxalari	2
9	Tez ijtimoiy moslashuvga qodir shaxsning sifatlari, o'rnashishi va xulqi	2
10	Maktabgacha yoshdagi bolalar ijtimoiylashuvining xususiyatlari	2
11	Ijtimoliy-pedagogika fan va kasb sifatida	2
12	Uzbekistonda oila, maxalla va ishlabchikish (ukuv, ijodiy) jamoalarning ijtimoiy-pedagogik vazifalari	2
13	Ijtimoiy pedagogni kasbiy tayyorlash turkumiga kiradigan fanlar.	2
14	Oliy ukuv yurtida ijtimoiy pedagogni pedagogik tayyorlashning ijtimoiy-pedagogik yunalganligi.	2
15	Tarbiya va ijtimoiy tarbiya	2
		30

Mustaqil ta'lim

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Dars soatlari hajmi
	I semestr	
1	Oilaning ijtimoiy maqomi	2
2	Ijtimoiy pedagogik faoliyat turlari	2
3	Ijtimoiy pedagogik tadqiqotning bosqichlari	2
4	Bolalarda deviant xulqning namoyon bo'lish shakllari	2
5	Emperik va nazariy bilishni qiyoslang	2
6	Ijtimoiy pedagogik faoliyatning asosiy yo'nalishlari nimadan iborat?	2
7	Ijtimoiy pedagogikada ishontirish metodi	2
8	Bolaning ijtimoiy rivojlanishida nutq egallashning axamiyati	2
9	Insonparvarlik tamoyili	2
10	Oilaga ijtimoiy pedagogik yordam shakllari	4
11	Bolalarda deviant xulqning namoyon bo'lish shakllari	2
12	Bola rivojlanishida muxitning ta'siri.	4
13	Ijtimoiy pedagog faoliyati maqsadi nimalardan iborat.	2
14	Bola rivojlanishiga muxitning ta'siri	4
15	Tarbiya va ijtimoiy tarbiya	2
16	Ijtimoiy pedagogik tadqiqot metodlari.	2
17	Ijtimoiy pedagogika kursining fanlararo aloqalari.	2
18	Oila va uning asosiy funksiyalari.	4
19	Ijtimoiypedagogikakursiningmaqsadi.	2
20	Ijtimoiypedagogiktadqiqotmetodlari	4
21	Ijtimoiypedagogningboshqamutaxasislarbilanxamkorliginimal ardako'rinadi.	2

22	Bolarivojlanishigamuxitningta'siri.	2
23	Ijtimoiy pedagogika fanining joriy etilishi.	2
24	Ijtimoiypedagogikfaoliyatmetodlari.	2
25	Bolarivojlanishidaijtimoiyomillar.	2
26	Ijtimoiy pedagogika kursining fanlar aroaloqalari.	2
27	Oila bilan ishlashning asosiy shakllari.	2
28	Ijtimoiy pedagogika fanining joriy etilishi.	2
29	Ijtimoiy pedagogik faoliyatning asosiy yo'nalishlari.	2
30	Ijtimoiy pedagogik faoliyat turlari.	2
31	Ijtimoiy pedagogika – bilim sohasi	2
32	Ijtimoiy ta'lim- tarbiya va ijtimoiy tarbiya	2
33	Ilmiy tadqiqot metodlari: empirik va nazariy. Ijtimoiy pedagogikada ilmiy tadqiqotning vazifalari	2
34	Ilmiy tadqiqqot bosqichlari. Ilmiy tadqiqot metodlari tavsifi. Ilmiy tadqiqot yakunlari.	2
35	Maktabgacha yoshdagi bolaning sotsiumda rivojlanishi.	2
36	Sotsium tushunchasi. Sotsium va bola shaxsi. Bolaning rivojlanishida tarbiya sotsium sifatida.	2
37	Madaniy sotsiumning bola rivojlanishiga ta'siri.	2
38	Dinning sotsium sifatidagi o'rni. Ma'daniy-ma'rifiy muassasalarning bola rivojlanishidagi o'rni.	2
39	Maktabgacha yoshdagi bolaning rivojlanishiga ta'sir ko'rsatuvchi faktorlar	2
40	Rivojlanish va o'sish. Shaxs rivojlanishi.	2
41	Shaxsning rivojlanishiga ta'sir ko'rsatuvchi faktorlarning tasnifi.	2
42	Mego faktorlar va ularning bola ijtimoiylashuviga ta'siri. Mezo faktorlarning bola ijtimoiylashuviga ta'siri. Mikro faktorlar – bola ijtimoiylashuvining muhim faktori sifatida.	2
43	Deviant xulq - ijtimoiy-pedagogik muammo sifatida.	2
44	Deviant xulq-atvor tushunchasi. Deviant xulq-atvorning yuzaga kelishi.. Deviant xulq-atvor turlari.	2

45	O'smirlik yoshida deviant xulq-atvorning namoyon bo'lishi. Deviant xulq-atvorning kelib chiqish sabablari.	2
46	Deviatsiya konsepsiyalari.	2
47	Maktabgacha ta'lim muassasalarida ijtimoiy-pedagogik faoliyat yo'nalishlari.	2
48	MTMda ijtimoiy pedagogikaning mazmuni.	2
49	Ijtimoiy pedagogik faoliyatning bolalarning moslashuv ko'nikmalarini shakllantirishdagi o'rni.. Bola shaxsi namoyon bo'lishi uchun sharoit yaratishga yo'nalganligi.	2
50	Ijtimoiy pedagogikaning MTMda tarbiyaning barcha sohalaridagi ishtiroki. Ta'lim, tarbiya, rivojlan-tirish vazifalarini hal etishga kompleks ijtimoiy pedagogik yondashuv.	2
51	Tarbiyachilar, bolalar va ota-onalarga psixologik-ijtimoiy yordam.	2
52	Bolalar bog'chasida psixologik-ijtimoiy va reabilitatsion yordamning ijtimoiy pedagogik xizmati.	2
53	Psixologiya sohasi – bolalar va tarbiyachilar, o'rtasidagi guruhidagi	2
	Jami:	106

V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- O'quv jarayoni, ta'lim-tarbiya berish qonuniyatlari haqida ***tasavvur va bilimga ega bo'lishi;***
- Dars o'tish v tahlil qila olish ***ko'nikmalariga ega bo'lishi;***

Ta'lim-tarbiya masalalarida mustaqil harakat qila olish ***malakasiga eg abo'lishi kerak.***

- **VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:**
- **Ma'ruzalar** - interfaol keys-stadilar; seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); guruhlarda ishlash; taqdimotlarni qilish; individual loyihalar; jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
- **Amaliy mashg'ulotlarda** - mavzularga oid masalalar yechish, amaliy kuzatish, o'lchash, astronomik jadvallar bilan ishlash amallari bajariladi.
- **Mustaqil ishlar** quyidagi turlarda amalga oshirilishi tavsiya etiladi:
  - esse – dolzarb mavzu bo'yicha shaxsiy fikrini tanqid, publitsistik va boshqa janrlarda yozma bayon qilish;
  - dokladlar tayyorlash;
  - kurs ishi yozish;
  - konspekt yozish;
  - glossariy tuzish;

	- individual va guruhiy o‘quv loyihasi; - keys-topshiriqlarini bajarish; - mavzuli portfoliolar tuzish; - axborot-tahliliy materiallar bilan ishlash; - manbaalar bilan ishlash; - infografika tuzish; - chizma-tasviriy modellar (intellekt-kart, freym, mantiqiy graf va h.k.) yaratish; - multimediali taqdimotlar yaratish; - darslarning metodik ishlanmalarini tayyorlash; - darsdan tashqari mashg‘ulotlar ishlanmalarini tayyorlash; ta’lim yo‘nalishi(mutaxassislik)ning xususiyatidan kelib chiqqan holda mustaqil ishlarning boshqa turlaridan foydalanish mumkin.
	VII. Kreditni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘liq o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘r iaksettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohad yuritish va joriy, oraliq nazora tshakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazora tishini topshirish
	Asosiy adabiyotlar: 1.Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat.Azizxodjayeva N.N.2006 yil 2. Keys texnologiyasi Xodiyev B, Bekmuradov A..2010 yil 3. Bolalarni maktabga tayyorlash.Sh.Fayzullayev metodikasi.Darslik.Samarqand. 2020 yil 4. Musiqa o 'qitish metodikasi va maktab repertuari.G.Sharipova.Darskik.Toshkent 2018 yil **Qo‘shimcha adabiyotlar:** 4.Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. - Toshkent, O‘zbekiston, 2017. - 488 b. 5.Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. - Toshkent, O‘zbekiston, 2016. - 56 b. 6.Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash- yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi. - Toshkent, O‘zbekiston, 2017. - 48 b. **Elektron ta’lim resurslari** 1. www.tdpu.uz 2. www.pedagog.uz 3. www.ziyonet.uz 4. www.edu.uz 5. tdpu-intranet.Ped
7.	Samarqand davlatuniversiteti Kattaqo’rg’on filiali 2023-yil _____ ____-sonli kengashida ko’rib chiqilgan va tasdiqlangan.
8.	**Fan/modul uchun mas’ullar**: I.Komolova– SamDUKF, “Maktabgacha ta’lim va pedagogika” kafedrasi o‘qituvchisi
9.	